

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

αριθ. 189/12/COL

της 22ας Μαΐου 2012

σχετικά με την εξαίρεση της παραγωγής και χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στην Νορβηγία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο,

Έχοντας υπόψη την πράξη που αναφέρεται στο σημείο 4 του παραρτήματος XVI της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, για τον καθορισμό διαδικασιών ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων στον τομέα των οργανισμών κοινής ωφέλειας [οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών⁽¹⁾] (εφεξής «η οδηγία 2004/17/ΕΚ»), και ιδίως το άρθρο 30,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία μεταξύ των χωρών ΕΖΕΣ για τη σύσταση Εποπτεύουσας Αρχής και Δικαστηρίου (εφεξής «η συμφωνία περί Εποπτείας και Δικαστηρίου»), και ιδίως το άρθρο 1 και το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου 1 της συμφωνίας αυτής,

Έχοντας υπόψη την αίτηση που υποβλήθηκε στην Αρχή από τις Akershus Energi Vannkraft AS, E-CO Energi AS, EB Kraftproduksjon AS και Østfold Energi AS (εφεξής «οι αιτούντες»), στις 24 Ιανουαρίου 2012,

Έχοντας υπόψη την απόφαση της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ (εφεξής «η Αρχή»), της 19ης Απριλίου 2012, για την εξουσιοδότηση του μέλους με ειδική αρμοδιότητα για τις δημόσιες συμβάσεις να λαμβάνει ορισμένες αποφάσεις στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων (απόφαση αριθ. 138/12/COL),

Μετά από διαβουλεύσεις με την συμβουλευτική επιτροπή για τις δημόσιες συμβάσεις της ΕΖΕΣ που επικουρεί την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

(1) Στις 24 Ιανουαρίου 2012, η Αρχή έλαβε αίτηση, δυνάμει του άρθρου 30 παράγραφος 5 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, από τις Akershus Energi Vannkraft AS, E-CO Energi AS, EB Kraftproduksjon AS και Østfold Energi AS για να εγκρίνει τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ σε δραστηριότητες παραγωγής και χονδρικής πώλησης υδροηλεκτρικής ενέργειας στη Νορβηγία. Με τις επιστολές της 17ης Φεβρουαρίου 2012, η Αρχή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες

τόσο από τη Νορβηγία (έγγραφο αριθ. 624270) όσο από και τον αιτούντα (έγγραφο αριθ. 624258). Η Αρχή έλαβε απάντηση στην αίτηση αυτή από τη Νορβηγία με επιστολή της 20ής Μαρτίου 2012 και από τους αιτούντες, με επιστολή της 22ας Μαρτίου 2012.

(2) Η αίτηση των αιτούντων, οι οποίοι πρέπει να θεωρούνται δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, αφορά την παραγωγή και την χονδρική προμήθεια υδροηλεκτρικής ενέργειας, όπως περιγράφεται στην αίτηση.

II. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

(3) Το άρθρο 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ προβλέπει ότι οι συμβάσεις που προορίζονται να επιτρέψουν την άσκηση δραστηριότητας οριζόμενης στα άρθρα 3 έως 7 δεν υπόκεινται στην οδηγία 2004/17/ΕΚ, εάν η δραστηριότητα, στο κράτος μέλος ΕΖΕΣ όπου ασκείται, είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές στις οποίες η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη.

(4) Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 5 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, η αίτηση για τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 1 μπορεί να υποβληθεί από τους αναθέτοντες φορείς εάν το προβλέπει η νομοθεσία του εν λόγω κράτους ΕΟΧ. Από το τμήμα 15-1 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 403 της 7ης Απριλίου 2006 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στον τομέα των οργανισμών κοινής ωφέλειας (Forskrift nr. 403 av 7. April 2006 om innkjøp i forsyningssektorene) προκύπτει ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση στην Αρχή για την εφαρμογή του άρθρου 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν λάβει σχετική γνώμη από την αρμόδια νορβηγική αρχή ανταγωνισμού.

(5) Οι αιτούντες έλαβαν γνώμη από την νορβηγική αρχή ανταγωνισμού στις 16 Μαρτίου 2011, σύμφωνα με την οποία οι σχετικές δραστηριότητες είναι απευθείας εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό σε μια αγορά στην οποία η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη.

(6) Η πρόσβαση στην αγορά θεωρείται ότι δεν είναι περιορισμένη, εάν το κράτος έχει θεσπίσει στο εθνικό του δίκαιο και εφαρμόζει τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας του ΕΟΧ για την πλήρη ή μερική ελευθέρωση ενός συγκεκριμένου τομέα. Η εν λόγω νομοθεσία αναφέρεται στο παράρτημα XI της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, το οποίο, για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, παραπέμπει στην οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας⁽²⁾. Η οδηγία

⁽¹⁾ ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

96/92/EK αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2003/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/EK⁽¹⁾ (εφεξής «η οδηγία 2003/54/EK»), η οποία έχει ενσωματωθεί στο σημείο 22 του παραρτήματος IV της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Έτσι, η πρόσβαση στην αγορά θεωρείται χωρίς περιορισμούς, εάν το νορβηγικό κράτος έχει εφαρμόσει ορθά την οδηγία 2003/54/EK.

- (7) Η έκθεση στον ανταγωνισμό αξιολογείται βάσει διαφόρων κριτηρίων, κανένα εκ των οποίων δεν είναι εξ ορισμού καθοριστικό. Σχετικά με τις αγορές τις οποίες αφορά η παρούσα απόφαση, το μερίδιο αγοράς των κυριότερων παραγόντων σε δεδομένη αγορά αποτελεί ένα κριτήριο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Άλλο κριτήριο αποτελεί ο βαθμός συγκέντρωσης στις εν λόγω αγορές. Δεδομένων των χαρακτηριστικών των υπό εξέταση αγορών, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και άλλα κριτήρια, όπως η λειτουργία της αγοράς εξισορρόπησης, ο ανταγωνισμός όσον αφορά τις τιμές και το ποσοστό των πελατών που αλλάζουν προμηθευτή.

III. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Ορισμός της αγοράς

Αγορά προϊόντος

- (8) Η αγορά του σχετικού προϊόντος είναι η παραγωγή και η χονδρική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας⁽²⁾. Επομένως, η αγορά καλύπτει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στους σταθμούς παραγωγής και την εισαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διασυνδέσεων με σκοπό τη μεταπώλησή της απευθείας σε μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες ή σε λιανοπωλητές.
- Γεωγραφική αγορά*
- (9) Η νορβηγική χονδρική αγορά ενέργειας είναι σε μεγάλο βαθμό εντεταγμένη στη σκανδιναβική αγορά (Δανία, Νορβηγία, Σουηδία και Φινλανδία). Σημαντικό μερίδιο της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Σκανδιναβία αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης μέσω του κοινού χρηματιστηρίου της Σκανδιναβίας για τη σύναψη συμβάσεων υλικής παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο διαχειρίζεται η Nord Pool Spot AS (εφεξής η «Nord Pool»). Το χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας της Nord Pool καλύπτει επί του παρόντος τις χονδρικές αγορές ενέργειας στη Νορβηγία, Σουηδία, Δανία, Φινλανδία και Εσθονία.
- (10) Η Nord Pool λειτουργεί σε δύο αγορές για το υλικό χονδρικό εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας: στην αγορά «της

προηγούμενης ημέρας» Elspot, στην οποία συνάπτονται ημερησίως συμβάσεις ηλεκτρικής ενέργειας για την υλική παράδοση ενέργειας εντός του επόμενου 24ώρου και στην αγορά Elbas η οποία είναι συνεχής διασυνοριακή αγορά «εντός της ημέρας» στην οποία οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται στην αγορά «της προηγούμενης ημέρας» Elspot μπορούν να αναπροσαρμόζονται μέχρι μία ώρα πριν από την παράδοση. Το 2010, οι αγορές αυτές μαζί κάλυπταν το 74 % της σκανδιναβικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή όγκο συναλλαγών 307 TWh. Ο υπόλοιπος όγκος γίνεται αντικείμενο διμερών διαπραγματεύσεων μεταξύ του προμηθευτή και του πελάτη.

- (11) Η σκανδιναβική αγορά διαιρείται σε διάφορες περιοχές δημοπράτησης οι οποίες είναι συνδεδεμένες με γραμμές διασύνδεσης. Η τιμή διαπραγμάτευσης στην αγορά Elspot καταρτίζεται με βάση τις προσφορές του συνόλου των συμμετεχόντων στην αγορά με σκοπό την εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά όλες τις ώρες σε 24ωρη βάση. Ο μηχανισμός διαμόρφωσης τιμών στην αγορά Elspot προσαρμόζει τη ροή ισχύος μεταξύ των γραμμών διασύνδεσης της αγοράς στη διαθέσιμη ικανότητα συναλλαγής που προσφέρουν οι διαχειριστές του σκανδιναβικού συστήματος μεταφοράς.
- (12) Οι περιορισμοί της ικανότητας μεταφοράς στη Σκανδιναβία μπορούν να οδηγήσουν σε προσωρινή συμφόρηση που χωρίζει γεωγραφικά την περιοχή αυτή σε πολλές μικρότερες αγορές. Στις γραμμές διασύνδεσης μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών και εντός της Νορβηγίας, οι μηχανισμοί διαμόρφωσης τιμών χρησιμοποιούνται για την ανακούφιση της συμφόρησης του δικτύου με την καθιέρωση διαφορετικών τιμών ανά περιοχή Elspot. Έτσι, μπορεί να υπάρχουν διαφορετικές τιμές μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών τιμών, ώστε να εξισορροπείται η προσφορά και η ζήτηση στην περιοχή.
- (13) Κατά συνέπεια, η σχετική γεωγραφική αγορά μπορεί να διαφέρει από τη μία ώρα στην άλλη. Σε περίπτωση συμφόρησης, η σχετική γεωγραφική αγορά είναι πιο περιορισμένη από τη σκανδιναβική αγορά και μπορεί να συμπίπτει με τις εθνικές περιοχές δημοπράτησης.
- (14) Επί του παρόντος, υπάρχουν πέντε περιοχές δημοπράτησης στη Νορβηγία⁽³⁾.
- (15) Ωστόσο, ο αριθμός των ωρών (εκφρασμένος σε ποσοστό) κατά τη διάρκεια των οποίων υπάρχουν διαφορές τιμών μεταξύ των περιοχών στη Σκανδιναβία είναι περιορισμένος:

Περιοχή τιμών	% ωρών με απομόνωση
Αριθ. 1 - Όσλο	1,4 %
Αριθ. 2 - Kristiansand	16,4 %
Αριθ. 3 - Trondheim	6,2 %
Αριθ. 4 - Tromsø	6,6 %
Αριθ. 5 - Bergen	4,1 %
15.3.2010-11.3.2011	

⁽¹⁾ ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 37. Η οδηγία 2003/54/EK εντάχθηκε στη συμφωνία για τον ΕΟΧ με την απόφαση της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ αριθ. 146/2005 της 2ας Δεκεμβρίου 2005 (ΕΕ L 53 της 23.2.2006, σ. 43), και τέθηκε σε ισχύ για τα κράτη ΕΖΕΣ την 1η Ιουνίου 2007.

⁽²⁾ Βλ. τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 26ης Ιανουαρίου 2011, στην υπόθεση COMP/M.5978 - GDF Suez/International Power, της 22ας Δεκεμβρίου 2008, στην υπόθεση COMP/M.5224 - EDF/British Energy, της 14ης Νοεμβρίου 2006, στην υπόθεση COMP/M.4180 - Gaz de France/Suez, της 9ης Δεκεμβρίου 2004, υπόθεση M.3440 - EDP/ENI/GDP. Βλ. επίσης τις αποφάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή σχετικά με την εξαίρεση της παραγωγής και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στη Σουηδία και στη Φινλανδία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/EK. Απόφαση της 19ης Ιουνίου 2006 που προβλέπει ότι το άρθρο 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/EK εφαρμόζεται στην παραγωγή και την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στη Φινλανδία, εξαιρουμένων των νήσων Åland, και απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την εξαίρεση της παραγωγής και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στη Σουηδία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/EK.

⁽³⁾ Όσλο - αριθ. 1, Kristiansand - αριθ. 2, Trondheim - αριθ. 3, Tromsø - αριθ. 4 και Bergen - αριθ. 5. Στις 5 Σεπτεμβρίου 2011, το όριο μεταξύ των περιοχών δημοπράτησης αριθ. 2 και αριθ. 5 μεταφέρθηκε προς τον Βορρά μετά την έναρξη λειτουργίας νέας σύνδεσης. Η αλλαγή αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη στα στοιχεία της αίτησης.

Ως επί το πλείστον, οι περιοχές τιμών είναι συνδεδεμένες:

Σύνολο περιοχών τιμών	% ωρών με σύνδεση
Αριθ. 1 – αριθ. 2	77,7 %
Αριθ. 1 – αριθ. 3	48,0 %
Αριθ. 1 – αριθ. 5	94,9 %
Αριθ. 2 – αριθ. 5	76,6 %
Αριθ. 3 – αριθ. 4	89,9 %
Αριθ. 1 – αριθ. 2 – αριθ. 5	75,7 %
Αριθ. 3 – αριθ. 4 - Σουηδία	76,3 %

15.3.2010-11.3.2011

Οι νορβηγικές περιοχές τιμών είναι, γενικά, ενσωματωμένες στη Σουηδία.

- (16) Οι επιβραδύνσεις στο δίκτυο μπορεί να προκαλέσουν ανησυχίες σχετικά με την πιθανή εκμετάλλευση προσωρινών σημείων συμφόρησης που θα μπορούσαν να αυξήσουν την τοπική ισχύ στην αγορά. Στη βάση αυτή, οι νορβηγικές αρχές ανταγωνισμού έχουν ορίσει τη σχετική γεωγραφική αγορά ως σκανδιναβική στις ώρες χωρίς σημεία συμφόρησης και μικρότερη από αυτήν στις ώρες συμφόρησης⁽¹⁾.
- (17) Το κατά πόσον η αγορά πρέπει να οριστεί κατά τρόπο που να καλύπτει τη Σκανδιναβία ή πιο περιορισμένο πεδίο θα αφεθεί ανοικτό, δεδομένου ότι αποτέλεσμα της ανάλυσης παραμένει το ίδιο, είτε βασίζεται σε στενότερο είτε σε ευρύτερο ορισμό.

Πρόσβαση στην αγορά

- (18) Με βάση τις πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή, και για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, φαίνεται ότι η Νορβηγία έχει εφαρμόσει πλήρως τις διατάξεις της οδηγίας 2003/54/ΕΚ. Κατά συνέπεια, και σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο, πρέπει να θεωρηθεί ότι η πρόσβαση στην αγορά δεν περιορίζεται στο έδαφος της Νορβηγίας.

Έκθεση στον ανταγωνισμό

- (19) Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁽²⁾, η Αρχή θα αναλύσει το μερίδιο αγοράς που κατέχουν οι τρεις κυριότεροι παραγωγοί, τον βαθμό συγκέντρωσης και τον βαθμό ρευστότητας της αγοράς.

(20) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, «το συνολικό μερίδιο της αγοράς των τριών μεγαλύτερων παραγωγών αποτελεί δείκτη της μείωσης του βαθμού ανταγωνιστικότητας στις εθνικές αγορές»⁽³⁾.

(21) Το 2010, το συνολικό μερίδιο της αγοράς όσον αφορά την παραγωγική ικανότητα των τριών μεγαλύτερων παραγωγών στη Σκανδιναβία ήταν 45,1 % (Vattenfall: 18,8 %, Statkraft: 13,3 % και Fortum: 13 %). Το επίπεδο αυτό είναι αποδεκτό.

(22) Το 2008, ο βαθμός συγκέντρωσης στη Νορβηγία, όπως μετρήθηκε με τον δείκτη Hirschman-Herfindahl (HHI) με βάση την παραγωγική ικανότητα, ήταν 1 826⁽⁴⁾.

(23) Η σκανδιναβική χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να θεωρείται ανταγωνιστική. Η μετάβαση σε ανοικτή αγορά στη Σκανδιναβία σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Μετά την έναρξη λειτουργίας της κοινής νορβηγικής-σουηδικής αγοράς το 1996, στη συνέχεια εντάχθηκαν στην αγορά αυτή και οι άλλες σκανδιναβικές χώρες: η Φινλανδία το 1998, η Δανία το 1999/2000 και η Εσθονία το 2010. Το 2010, περίπου το 74 % της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στη Σκανδιναβία έγινε μέσω του χρηματιστηρίου ηλεκτρικής ενέργειας. Στο χρηματιστήριο ηλεκτρικής ενέργειας είναι εγγεγραμμένοι περισσότεροι από 300 έμποροι.

(24) Όπως προαναφέρθηκε, τα σημεία συμφόρησης του δικτύου είναι σπάνια και προσωρινού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, ασκούνται συνεχείς ανταγωνιστικές πιέσεις λόγω της δυνατότητας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από παραγωγούς εκτός του νορβηγικού εδάφους. Μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών δεν καταβάλλεται τέλος μεταφοράς. Δεδομένου ότι δεν σημειώνονται συχνά συμφορήσεις στις συνδέσεις μεταξύ Νορβηγίας και άλλων περιοχών τιμών, δεν είναι δυνατό να πραγματοποιούνται επενδύσεις στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας εντός του νορβηγικού εδάφους χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι λοιποί παραγωγοί της σκανδιναβικής αγοράς. Επιπλέον, οι τιμές χονδρικής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζονται από τη Nord Pool, η οποία διαχειρίζεται μια πλατφόρμα διαπραγμάτευσης υψηλής ρευστότητας.

(25) Επιπλέον, η λειτουργία των εξισορροπητικών αγορών θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ως δείκτης, όχι μόνον όσον αφορά την παραγωγή, αλλά και τη χονδρική αγορά. Στην ουσία, κάθε φορέας της αγοράς που δεν μπορεί να προσαρμόσει το χαρτοφυλάκιο της παραγωγής του στα χαρακτηριστικά πελατών του είναι δυνατό να βρεθεί εκτεθειμένος στη διαφορά μεταξύ της τιμής στην οποία ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς (ΔΣΜ) θα πωλήσει ενέργεια εξισορρόπησης και της τιμής με την οποία θα αγοράσει πλεονασματική παραγωγή. Οι τιμές αυτές μπορούν να επιβληθούν απευθείας από τη ρυθμιστική αρχή στον διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς ή, εναλλακτικά, να καθοριστούν μέσω ενός μηχανισμού της αγοράς, στο πλαίσιο του οποίου

⁽¹⁾ Βλ. τις αποφάσεις του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης της 14ης Οκτωβρίου 2002 Statkraft – Agder Energi και της 7ης Φεβρουαρίου 2003 Statkraft – Trondheim Energiverk.

⁽²⁾ Απόφαση της 19ης Ιουνίου 2006 που προβλέπει ότι το άρθρο 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/ΕΚ εφαρμόζεται στην παραγωγή και την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στη Φινλανδία, εξαιρουμένων των νήσων Åland και απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την εξαίρεση της παραγωγής και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στη Σουηδία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ, παράγραφοι 7 – 13.

⁽³⁾ Βλ. έκθεση σχετικά με τη συντελεσθείσα πρόοδο στη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, COM (2005) 568 τελικό της 15.11.2005, απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με την εξάιρεση της παραγωγής και πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στη Σουηδία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

⁽⁴⁾ Βλ. έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, τεχνικό παράρτημα της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Έκθεση σχετικά με τη συντελεσθείσα πρόοδο στη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας», COM (2010) 84 τελικό, σ. 12.

η τιμή καθορίζεται από τις προσφορές των άλλων παραγωγών, σκοπός των οποίων είναι να ρυθμίζουν την παραγωγή του προς τα άνω ή προς τα κάτω. Στη Σκανδιναβία, υπάρχει σχεδόν πλήρως ολοκληρωμένη αγορά εξισορρόπησης για την προμήθεια ενέργειας εξισορρόπησης, η οποία λόγω των κύριων χαρακτηριστικών της – τιμολόγηση βάσει των δυνάμεων της αγοράς και μικρή απόκλιση μεταξύ της τιμής αγοράς από τον διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς και της τιμής πώλησης – θα πρέπει να θεωρείται δείκτης άμεσης έκθεσης στον ανταγωνισμό.

- (26) Επομένως, οι παράγοντες αυτοί πρέπει να θεωρούνται ένδειξη άμεσης έκθεσης της υπό εξέταση αγοράς στον ανταγωνισμό, ανεξάρτητα από το κατά πόσο το γεωγραφικό πεδίο της αγοράς καλύπτει το σύνολο της Σκανδιναβίας ή είναι μικρότερο.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (27) Με βάση τους προαναφερθέντες δείκτες στη Νορβηγία, πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται ο όρος της άμεσης έκθεσης στον ανταγωνισμό, που προβλέπεται στο άρθρο 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/EK όσον αφορά την παραγωγή και τη χονδρική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στη Νορβηγία. Επίσης, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 18 ανωτέρω, ο όρος για την ελεύθερη πρόσβαση στην επιχειρηματική δραστηριότητα πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται. Επομένως, η οδηγία 2004/17/EK δεν πρέπει να εφαρμόζεται όταν οι αναθέτοντες φορείς συνάπτουν συμβάσεις που αποσκοπούν στη δυνατότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή στη χονδρική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας σε αυτές τις γεωγραφικές περιοχές, ούτε όταν οργανώνουν διαγωνισμούς για την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας στις ίδιες αυτές περιοχές.
- (28) Η παρούσα απόφαση βασίζεται στη νομική και πραγματική κατάσταση που ισχύει από τις 24 Ιανουαρίου 2012, όπως προκύπτει από τις πληροφορίες που διαβίβασε ο αιτών. Δύναται να αναθεωρηθεί εφόσον, λόγω σημαντικών μεταβολών στη νομική ή στην πραγματική κατάσταση, δεν πληρούνται πλέον οι όροι για τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/17/EK.

- (29) Η παρούσα απόφαση εκδόθηκε αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς χορήγησης απαλλαγής κατ' εφαρμογή του άρθρου 30 της οδηγίας 2004/17/EK και δεν θίγει την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα του ανταγωνισμού.

- (30) Η παρούσα απόφαση ισχύει για την παραγωγή και τη χονδρική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στη Νορβηγία και δεν αφορά τις δραστηριότητες μεταφοράς, διανομής και λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στη Νορβηγία.

- (31) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για τις δημόσιες συμβάσεις της ΕΖΕΣ που επικουρεί την Εποπεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η πράξη που αναφέρεται στο σημείο 4 του παραρτήματος XVI της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο που θεσπίζει τις διαδικασίες για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων στον τομέα των οργανισμών κοινής ωφέλειας (οδηγία 2004/17/EK) δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς με σκοπό να καταστούν δυνατές οι δραστηριότητες παραγωγής και χονδρικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας στη Νορβηγία.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Νορβηγίας.

Βρυξέλλες, 22 Μαΐου 2012.

Για την Εποπεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

Μέλος του Σώματος

Xavier LEWIS

Διευθυντής